

Handläggare: Karin Gens
Telefon: 08-508 36 208

Till
Äldrenämnden
den 18 september 2012

Motion om biståndsbedömning, är den rättvis?

Remissyttrande till kommunstyrelsen, dnr 745/2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Eva Frunk Lind
direktör

Bakgrund

Kommunstyrelsen har i remiss begärt äldrenämndens yttrande angående motion (2012:26) från Mirja Räihä; biståndsbedömning, är den rättvis? Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2012-10-22.

Ärendet

I motionen ger Mirja Räihä en beskrivning av hur biståndsbedömningen för äldre i Stockholms stad är organiserad och vad som ingår i uppdraget. Vidare att stadens äldreombudsman och anhöriga vittnat om att det finns skillnader mellan stadsdelarna, och även inom respektive förvaltning, när det gäller att bedöma vilka insatser som den äldre har behov av. Där sägs också att det redovisas alldeles för många avslagsbeslut till äldrenämnden.

Mirja Räihä berör också risker vid beräkning av underlaget för medel till äldreomsorgen och påpekar att den felräkning som gjordes för Brommas del kan inträffa fler gånger och leda till att medborgare inte får samma bedömning som i andra stadsdelar.

Slutligen anser Mirja Räihä att det inte är lämpligt att biståndshandläggaren, utöver sitt ansvar att bedöma och beställa insatser, även ska ansvara för budget, och därmed bli tvungen att begränsa insatserna till det som budgeten tillåter. I syfte att tydliggöra organisationen för biståndsbedömningen och göra den likvärdig över hela staden föreslås i motionen ”att kommunfullmäktige ger stadsledningskontoret och äldrenämnden i uppdrag att utreda organisationen för stadens biståndsbedömning så att alla äldre i Stockholms stad får likvärdig bedömning”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och utbildning. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens funktionshinderråd har tagit del av ärendet 2012-09-11. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet på sammanträde 2012-09-12.

Förvaltningens synpunkter

Redan 2008 fick äldrenämnden uppdraget att utveckla myndighetsutövningen inom äldreomsorgen. Det hade då under lång tid förts fram kritik från olika håll, socialstyrelsen, länsstyrelsen, stadens revisorer, äldreomsorgsinspektörerna och äldreombudsmannen, om att det fanns brister i myndighetsövningen. Det hade bland annat handlat om att handläggarna inte tog upp ansökan på ett korrekt sätt, det vill säga att man så att säga ”pratade bort” ansökningar, dålig systematik i utredningarna och att det var stora skillnader över staden.

Kommunfullmäktige avsatte tio miljoner kronor och ett särskilt bedömningskansli tillsattes under tre år. Uppdraget var främst att finna verktyg och arbetssätt för att uppnå en likvärdig bedömning i hela staden. Under denna period utvecklades och implementerades det kartläggnings- och bedömningsinstrument som nu används av alla stadens biståndshandläggare. Instrumentets olika delar, handledningen, intervjuguiden och dokumentationsmallen har bidragit till en stor kvalitetshöjning vad gäller systematiken i utredningarna, och även till mer likartade bedömningar i staden. Även en stadsgemensam schablon för beräkning av tidsåtgång för hemtjänstinsatser togs fram. Denna är nu utgångspunkten för den individuella tidsberäkningen.

Arbetet med att utveckla biståndshandläggningen och vidareutveckla kartläggnings- och bedömningsinstrumentet har därefter fortsatt och är en av huvuduppgifterna för avdelningen för utveckling och utbildning på äldreförvaltningen. En viktig fråga i det sammanhanget är också vidareutveckling av former för den uppföljning av individbeslut som görs av beställarenheterna.

Det pågår även kontinuerligt arbete med att revidera och utveckla stadens gemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen.

Såväl riktlinjer som kartläggnings- och bedömningsinstrumentet diskuteras och görs kända bland annat genom de månatliga möten som äldreförvaltningen har med stadsdelarnas beställarchefer och genom de utbildningstillfällen som äldreförvaltningen kontinuerligt anordnar för biståndshandläggare. Bland annat har dialogseminarier kring biståndsbedömningen anordnats, och hösten 2011 bjöds alla stadens biståndshandläggare in till en av tio metodutvecklingsdagar med syfte att utvärdera och utveckla kartläggnings- och bedömningsinstrumentet. I stort sett samtliga deltog.

Vid handläggningen av ansökningar om äldreomsorg måste det med nödvändighet bli avslagsbeslut eftersom det inte är ovanligt att personer som ansöker om hjälp inte bedöms ha behov av insatserna för att uppnå en skälig levnadsnivå, i enlighet med socialtjänstlagen. Viktigt är att följa hur förvaltningsrätten bedömer i de fall då den äldre väljer att överklaga, och att anpassa riktlinjer och bedömning efter den praxis som då skapas. Domar i överklagningsärenden sprids och diskuteras på beställarchefsmöten, juridikdagar och annat.

Stockholms stad har valt en organisation där beställarenheterna är skiljda från utförandet av äldreomsorgen. Så länge ansvaret för biståndsbedömningen ligger på respektive stadsdelsnämnd är det dock i det närmaste ofrånkomligt att vissa skillnader uppstår. Även om äldreförvaltningen kontinuerligt och på olika sätt arbetar för att minimera dessa.

I stadens ansvarsbeskrivning för biståndsbedömare finns inte angivet något budgetansvar. Dock har ju stadsdelsnämnden ansvaret för det ekonomiska utfallet i förhållande till budget och det är ofrånkomligt att biståndsbedömningen påverkar stadsdelens ekonomi.

Det finns exempel på tydligare uppdelning i beställar- och utförarorganisationer. En mer sammanhållen organisation av stadens biståndshandläggning skulle kunna bidra till att minska de skillnader som idag finns, såväl i metodfrågor som i bedömningsfrågor.

Äldreförvaltningen ser också att stadens valfrihetssystem gör att de äldre i allt större utsträckning väljer utförare i andra stadsdelar. Det gäller framförallt vård-

och omsorgsboende, dagverksamhet och korttidsvård. Något som indikerar att man inte längre är lika bunden till sin stadsdel som tidigare.

Bilaga

Motion av Mirja Räihä (S) om biståndsbedömning